

ครุภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม
(นาฏยประดิษฐ์)

นางพันทิพา สิงห์ชัยิต

ครูภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม (นาฏยประดิษฐ์)

คำประกาศเกียรติคุณ

นางพนิตพา สิงห์ชฐิต
ครูภูมิปัญญาไทย ด้านศิลปกรรม
(นาฏยประดิษฐ์)

ครูพนิตพา สิงห์ชฐิต เกิดเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๖ ที่จังหวัดอุทัยธานี มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านศิลปกรรม (นาฏยประดิษฐ์) ผสมผสานทั้งความเป็นศาสตร์และศิลป์ ได้ประพันธ์บทร้อง บทรำ และบทละครที่สอดแทรกสาระสำคัญหรือ สัจธรรมของการดำรงชีวิต คิดค้นประดิษฐ์ออกแบบลีลาท่ารำ ๕๔ ชุด ออกแบบ เครื่องแต่งกาย และฝึกซ้อมการแสดงที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ด้วยความเสียสละ อุทิศเวลามุ่งถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนและผู้สนใจอย่างต่อเนื่อง เพื่อสืบสาน สร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยจนผลงานเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับจังหวัดและ ระดับประเทศ

การที่ครูพนิตพา สิงห์ชฐิต ได้นำความรู้ด้านศิลปกรรม (นาฏยประดิษฐ์) ที่ตนเองได้ศึกษาค้นคว้า ค้นพบ ฝึกฝนจนประสบความสำเร็จเป็นประโยชน์โดยรวมแก่ สังคม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๖ ด้านศิลปกรรม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๒

นางพันทิพา สิงห์ชอุต

ครูภูมิปัญญาไทย

ด้านศิลปกรรม (นาฏยประดิษฐ์)

ชีวิต การศึกษา การเรียนรู้ และการทำงาน

ชีวิตในวัยเด็ก บิดาของครูพันทิพาเสียชีวิตตั้งแต่ครูพันทิพายังเยาว์วัย จึงอาศัยอยู่กับคุณทวดและป้าที่จังหวัดชัยนาท ได้เรียนรู้การขับร้อง การรำ จากป้าซึ่งเป็นครูสอนนาฏศิลป์ในโรงเรียนประชาบาล นอกจากนั้นในช่วงปิดภาคเรียนได้เรียนเพิ่มเติมจากครูสง่า ศศิวานิช และครูจำนง พรพิสุทธิ ศึกษาจากเอกสาร วิดิทัศน์ และจากผู้รู้หลายท่าน ต่อมาได้ศึกษาเพิ่มเติมจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านนาฏศิลป์จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา และระดับปริญญาโท นาฏศิลป์ไทย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครูพันทิพารับราชการครู ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบัน ได้ใช้ความรู้ด้านนาฏศิลป์ถ่ายทอดให้นักเรียนผู้สนใจ มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการประพันธ์บทร้อง บทละคร และท่ารำ ผลงานได้รับรางวัลจากการประกวดจำนวนมาก จนเป็นที่ยอมรับของสังคม ชุมชน ทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ

องค์ความรู้

ครูพันทิพามีความเชี่ยวชาญนาฏยประดิษฐ์ ได้สร้างสรรค์การสอนนาฏศิลป์ตามหลักสูตรทุกระดับชั้น ประพันธ์บทร้องทำรำ บทละคร โดยสอดแทรกสาระสำคัญที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี คิดค้นสร้างสรรค์ออกแบบทำรำ เครื่องแต่งกาย ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๒๕-๒๕๕๑ รวม ๕๔ ชุด แต่ละชุด มีแนวคิดหลักที่สำคัญ ดังนี้

๑. แนวคิดในการอนุรักษ์แบบแผนดั้งเดิม ยึดหลักและคงโครงสร้างตามแบบแผนโบราณของ นาฏศิลป์ไทย เน้นหลักนาฏศิลป์และรายละเอียดของทำรำและลีลาการเคลื่อนไหว เช่น รำถวายพระพร โดยมีแนวคิดในการเทิดพระเกียรติและถวายพระพรด้วยความจงรักภักดี ได้แก่ รำถวายพระพรชุดฉัตรสุวรรณพรพราหมหาราชินี เอกราชินีศรีแผ่นดิน มงกุฎเกศประชาไทย ฯลฯ

๒. แนวคิดในการผสมผสานนาฏศิลป์หลายจารีตเข้าด้วยกัน เช่น นาฏศิลป์ไทยกับนาฏศิลป์ตะวันตก ใช้สำหรับการแสดงในโอกาสมงคลทั่วไป เพื่อความแปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร ทำให้การแสดงน่าสนใจมากขึ้น เช่น ระบำโกมุทลีลาศ มีแนวคิดเพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ขณะเดียวกันจะสอดแทรกสัจธรรมของชีวิต

๓. แนวคิดในการประยุกต์จากแบบดั้งเดิม โดยใช้เอกลักษณ์เด่นของรำไทย เหมาะสำหรับการแสดง พิธีเปิดในสนาม ซึ่งต้องใช้ผู้แสดงจำนวนมาก ไม่เน้นรายละเอียดของทำรำ แต่เน้นลีลาการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว ไม่สับสน เช่น การแสดงชุดแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง พิธีเปิด-ปิดมหกรรมกีฬาท้องถิ่นไทศัพ

นอกจากนี้ ยังมีผลงานด้านนาฏยประดิษฐ์อีกมากมายที่ครูพันทิพาได้คิดสร้างสรรค์แล้วนำไปถ่ายทอดให้นักเรียน ครู ผู้สนใจ ทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ

การถ่ายทอดความรู้

ครูพันทิพาได้ถ่ายทอดความรู้ด้านนาฏยประดิษฐ์แก่นักเรียนทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย โดยมีเป้าหมายให้นักเรียน ชุมชน และผู้สนใจ ชื่นชมและเห็นคุณค่าของนาฏยประดิษฐ์ ดังนี้

- การศึกษาในระบบ :** ❖ ฝึกสอนและถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนในโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ โรงเรียนบ้านแก่งชลลิตวิทยา จังหวัดนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- ศึกษานอกกระบบ :** ❖ ฝึกซ้อมการแสดงให้ผู้เรียนในโรงเรียนทหารอากาศอนุสรณ์ โรงเรียนเซ็นโฉบนครสวรรค์
- ศึกษาตามอัธยาศัย :** ❖ เผยแพร่องค์ความรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์แห่งประเทศไทย รายการศิลป์แผ่นดินไทย และสถานีโทรทัศน์ไทยทีบีเอส
- ❖ จัดแสดงในงานประเพณีพิธีเปิดเทศกาลต่าง ๆ เช่น พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาไทคัพ ระดับประเทศ จัดแสดงรำถวายพระพร
- ❖ ถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนครูสอนนาฏศิลป์ และเป็นที่ปรึกษาศิลปะนิพนธ์แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีการถ่ายทอดความรู้

ครูพันทิพามีวิธีการถ่ายทอดให้แก่นักเรียนในระบบโรงเรียน โดยจัดทำหลักสูตรแผนการจัดการเรียนการสอนและสื่อการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนี้

- ❖ ภาคทฤษฎี - บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา นาฏยศัพท์ รูปแบบ มาตรฐานท่ารำ ฯลฯ
- ❖ ภาคปฏิบัติ - ฝึกสอนท่ารำ ฝึกการฟ้อน การร้องเพลง การรู้จักจังหวะ การฝึกแยกแถว การจัดรูปทรงให้งดงามตามแบบนาฏศิลป์ หลังจากนั้นจะประเมินผู้เรียน หากท่ารำผิดเพี้ยนจะฝึกซ้ำใหม่
- ❖ จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ด้านนาฏศิลป์

การที่ครูพันทิพา สิงห์ขจรจิต เป็นบุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านศิลปกรรม (นาฏยประดิษฐ์) เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามนัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕

นางพันธิพา สิงห์ชิต เกิดเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่จังหวัดอุทัยธานี เป็นบุตรคนที่ ๒ ในจำนวนพี่น้อง ๒ คน ของนายขจร สิงห์ชิต และนางมะลิ วิรวัฒน์ มีบุตรบุญธรรม ๑ คน ชื่อ นายถิรเดช สิงห์ชิต

การศึกษา

- ❖ ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต นาฏศิลป์ไทย จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกียรติคุณที่ได้รับ

- ❖ พ.ศ. ๒๕๓๗ เกียรติบัตรครูแม่แบบ สาขาผู้ปฏิบัติการสอนนาฏศิลป์ (ระดับเขตการศึกษา)
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๑ เกียรติบัตรครูศิลปศึกษาดีเด่น กลุ่มโรงเรียนสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๒ โล่เกียรติบัตรสมาชิกคุรุสภาดีเด่น สาขาผู้สอน ระดับยอดเยี่ยม
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๖ เข็มเชิดชูเกียรติครูสจดี จากคุรุสภา กรุงเทพมหานคร
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๗ โล่คนดีเมืองสี่แคว ศิลปินดีเด่น สาขาจิตรศิลป์ ด้านศิลปะการแสดง จากสภาวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๙ รางวัลชนะเลิศถ้วยพระราชทาน จากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ รำถวายพระพร ชุดขวัญฉัตรกษัตรา จากมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
- ❖ พ.ศ. ๒๕๔๙ เกียรติบัตรศิลปินดีเด่นทางวัฒนธรรมจังหวัด สาขาศิลปะการแสดง จังหวัดนครสวรรค์ จากกระทรวงวัฒนธรรม
- ❖ พ.ศ. ๒๕๕๐ รางวัลชนะเลิศถ้วยพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ รำถวายพระพรชุด ขวัญฉัตรกษัตรา จากมหาวิทยาลัยนเรศวร
- ❖ พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกาศเกียรติคุณ ผู้มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญในการสอน วิชานาฏศิลป์ จากกระทรวงศึกษาธิการ
- ❖ พ.ศ. ๒๕๕๒ คุรุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๖ ด้านศิลปกรรม (นาฏยประดิษฐ์) จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ